

**ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ,
АРХИВТЕР ЖӘНЕ ҚҰЖАТТАМА
БАСҚАРМАСЫНЫҢ «АБАЙ АТЫНДАҒЫ
ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСТЫҚ БАЛАЛАР
КІТАПХАНАСЫ» КММ**

***Атаулы
күндер күнтізбесі
2021 жыл***

Қарағанды 2020

ӘОЖ 016 (059.3)(574)

А90

А90 Атаулы күндер күнтізбесі 2021 жыл [Мәтін] / құраст. : С. Ж. Жүсіпова, М. С. Смағұлова. – Қарағанды : «Абай атындағы Қарағанды облыстық балалар кітапханасы» КММ, 2020. - 43 б.

Жауапты: Уатаева Б. Қ., Абай атындағы Қарағанды облыстық балалар кітапханасының басшысы

Құрастырушы: Жүсіпова С. Ж., инновациялық-әдістемелік бөлімінің басшысы, Смағұлова М.С., инновациялық-әдістемелік бөлімінің әдіскері

«Абай атындағы Қарағанды облыстық
балалар кітапханасы» КММ, 2020

Оқырманға

Абай атындағы Қарағанды облыстық балалар кітапханасының кезекті дәстүрлі басылымы – Атаулы күндер және айтулы оқиғалар күнтізбесі.

Бұл басылымда Қазақстан Республикасының мемлекеттік, кәсіби және өзге де мерекелері, мерейтойлық күндер мен жазушы, ақын, қоғам қайраткерлерінің өмірі мен қызметі, 2021 жылы Қазақстан Республикасында және шет елдерде аталып өтілетін мәдениет және өнер қайраткерлерінің, ғалымдардың, атаулы және айтулы күндері, сондай-ақ анықталмаған атаулы күндер мен айлар, ақын-жазушылардың шығармалар тізімі көрсетілген.

Басылымға шетелдік және Қазақстандық авторлардың 2021 жылғы мерейтойлық кітаптары енгізілген.

Сонымен қоса күнтізбе құрамына 2021 жылғы белгілі балалар мерейгер жазушыларының шығармашылық қызметінің ақпараттық анықтамалығы және Абай атындағы Қарағанды облыстық балалар кітапханасының қорынан әдебиеттер тізімі енгізілген.

Қарағанды облысы бойынша аталып өтілетін өлкетанулық дата (*) белгісімен белгіленген, балалар ақын – жазушыларының өмірі мен шығармашылығы және балаларға арналған мерзімді басылымдар бойынша берілген ақпараттық анықтамалық (**) белгісімен берілген.

Басылым кітапханашыларға, мұғалімдерге, тәрбиешілерге арналған.

Күнтізбе қазақ және орыс тілінде жеке басылым болып шығады.

Қазақстан Республикасының мерекелік күндері

Мемлекеттік мерекелер	
1-2 қаңтар	Жаңа жыл
8 наурыз	Халықаралық әйелдер күні
21-23 наурыз	Наурыз мейрамы
1 мамыр	Қазақстан халқының бірлігі мерекесі
7 мамыр	Отан қорғаушылар күні
9 мамыр	Жеңіс күні
6 шілде	Астана күні
30 тамыз	Қазақстан Республикасының Конституция күні
1 желтоқсан	Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті күні
Ұлттық мереке	
16-17 желтоқсан	Қазақстанның Тәуелсіздік күні
Кәсіби және өзге де мерекелер	
10 қаңтар	Қазақстан Республикасының Ұлттық ұланы күні
15 ақпан	Ауғанстан Демократиялық Республикасынан Кеңес әскерлерінің шектеулі контингентінің шығарылған күні
1 наурыз	Алғыс айту күні
наурыздың екінші сенбісі	Жерге орналастыру, геодезия және картография күні
сәуірдің бірінші жексенбісі	Геолог күні
12 сәуір	Ғылым қызметкерлер күні
21 сәуір	Қазақстан Республикасының Мемлекеттік күзет қызметі күні
17 мамыр	Байланыс және ақпараттандыру қызметкерлері күні
21 мамыр	Мәдениет және өнер қайраткерлері күні
31 мамыр	Саяси қуғын-сүргін және ашаршылық құрбандарын еске алу күні
мамырдың соңғы жексенбісі	Химия өнеркәсібі қызметкерлері күні
4 маусым	Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері күні

5 маусым	Эколог күні
маусымның екінші жексенбісі	Жеңіл өнеркәсіп қызметкерлері күні
маусымның үшінші жексенбісі	Медицина қызметкері күні
23 маусым	Полиция күні
23 маусым	Мемлекеттік қызметші күні
28 маусым	Ақпарат және байланыс қызметкерлерінің күні
шілденің бірінші жексенбісі	Ұлттық домбыра күні
2 шілде	Дипломатиялық қызмет күні
9 шілде	Су шаруашылығы қызметкерлері күні
13 шілде	Ұлттық қауіпсіздік органдары қызметкерлерінің күні
шілденің екінші жексенбісі	Балық шаруашылығы қызметкерлері күні
шілденің үшінші жексенбісі	Металлург күні
шілденің төртінші жексенбісі	Сауда қызметкерлері күні
тамыздың бірінші жексенбісі	Көлік қызметкерлері күні
10 тамыз	Абай күні
тамыздың екінші жексенбісі	Құрылысшы күні
тамыздың үшінші жексенбісі	Спорт күні
18 тамыз	Шекарашылар күні
тамыздың соңғы жексенбісі	Шахтер күні
29 тамыз	Семей ядролық сынақ полигонының жабылған күні
1 қыркүйек	Білім күні
қыркүйектің бірінші жексенбісі	Мұнай-газ кешені қызметкерлерінің күні
қыркүйектің екінші жексенбісі	Отбасы күні
5 қыркүйек	Қазақстан халқы тілдері күні
28 қыркүйек	Атом саласының қызметкерлерінің күні
қыркүйектің соңғы жексенбісі	Машина жасаушы күні
қыркүйектің соңғы жексенбісі	Еңбек күні
30 қыркүйек	Әділет органдары қызметкерлерінің күні
қазанның бірінші жексенбісі	Мұғалімдер күні
1 қазан	Қарттар күні
6 қазан	Қорғаныс өнеркәсібі қызметкерлері күні

10 қазан	Қазақстан кәсіптік одақтарының күні
16 қазан	Нан күні
19 қазан	Құтқарушы күні
қазанның үшінші жексенбісі	Орман шаруашылығы қызметкері күні
қазанның соңғы жексенбісі	Әлеуметтік қорғау жүйесі қызметкерлерінің күні
29 қазан	Күзет ұйымдарының қызметкерлері күні
5 қараша	Сыртқы барлау күні
8 қараша	Статистика күні
11 қараша	Энергия үнемдеу күні
15 қараша	Ұлттық валюта теңге күні, Қазақстан Республикасының қаржы саласы қызметкерлерінің кәсіптік мерекесі
қарашаның үшінші жексенбісі	Ауыл шаруашылығы, тамақ және өңдеу өнеркәсібі қызметкерлері күні
6 желтоқсан	Прокуратура күні
20 желтоқсан	Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фельдъегерлік қызметі күні
Демалыс күндері (Еңбек Кодексінің 96 бабының 4 тармағы)	
7 қаңтар	Христиандардың мерекесі Рождество
19 шілде (шамамен)	Құрбан айт
БҰҰ Бас Ассамблеясының жариялауы бойынша	
2021 жыл	Тұрақты даму үшін халықаралық шығармашылық экономика жылы
	Халықаралық көкөністер мен жемістер жылы
	Халықаралық бейбітшілік және сенім жылы
	Халықаралық балалар еңбегімен күрес жылы
БҰҰ Бас Ассамблеясы жариялаған Халықаралық онжылдықтар	
2013-2022 жж.	Мәдениеттер жақындасуының халықаралық онжылдығы
2014–2024 жж.	Тұрақты энергетиканың онжылдығы
2015–2024 жж.	Шығу тегі Африкалық адамдардың халықаралық онжылдығы
2016-2025 жж.	БҰҰ ұйымының тамақтану мәселесі бойынша іс-қимылының онжылдығы
2018-2027 жж.	Біріккен Ұлттар Ұйымының кедейлікті жою үшін күрес

	жөніндегі үшінші онжылдығы
2018-2028 жж.	«Су ресурсы – тұрақты даму үшін» халықаралық қозғалысының онжылдығы
2019-2028 жж.	Отбасылық фермерлік шаруашылықтың онжылдығы
2019-2028 жж.	Нельсон Манделаны еске алу онжылдығы
2021–2030 жж.	Тұрақты даму мүддесіндегі Мұхит ғылымының онжылдығы
2021-2030 жж.	Біріккен Ұлттар Ұйымының экожүйелерді қалпына келтіру онжылдығы
Қазақстан Республикасындағы Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы 2021 жыл	
2021 жыл	Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығындағы сәулет және қала құрылысы жылы
	Тәжікстан Республикасындағы Достастықтың мәдени астанасы - Душанбе
ЮНЕСКО аясындағы атаулы күндер	
2021жыл	Тбилиси қаласы (Грузия) Дүниежүзілік кітап астанасы болып жарияланды
Қазақстан Республикасының атаулы және айтулы күндері	
*- Қарағанды облысында өтетін өлкетанулық атаулы күндер	
**- балалар жазушысы мен ақындар шығармашылығына құрылған ақпараттық анықтамалар	
Қаңтар	
1 қаңтар	Композитор Қапан Мусиннің туғанына 100 жыл (1921-1970)
	Қазақстанның халық әртісі Байғали Досымжановтың туғанына 100 жыл (1921-1998)
	«Жалын» журналының алғашқы басылымының шыққанына 40 жыл (1976)
2 қаңтар	Жазушы Медеу Сәрсекенің туғанына 85 жыл (1936)
	Балалар жазушысы Әдібай Табылдиевтың туғанына 95 жыл (1926)**
5 қаңтар	Абайтанушы, жазушы Қайым (Ғабдулқайым) Мұхамедхановтың туғанына 105 жыл (1916-2004)
7 қаңтар	Ғарышкер, ұшқыш, ҚР Инвестициялар және даму министрлігінің Аэроғарыш комитеті төрағасы Талғат Мұсабаевтың туғанына 70 жыл (1951)
10 қаңтар	Ақын Әмина Шалабаеваның туғанына 105 жыл

	(1916-1994)
24 қаңтар	Жазушы, ҚР Мемлекеттік сыйлығының лауреаты Әлібек Асқаровтың туғанына 70 жыл (1951)
29 қаңтар	Жазушы Мағзом Сүндетовтың туғанына 85 жыл (1936-1999)
	Актер, театр қайраткері, ҚР халық әртісі, ҚР Мемлекеттік сыйлығының лауреаты Сәбит Оразбаевтың туғанына 85 жыл (1936)
Ақпан	
5 ақпан	Верный қаласының Алматы қаласы деп аталуына 100 жыл (1921)
7 ақпан	Жазушы, журналист Юрий Герттің туғанына 90 жыл (1971-2003)
9 ақпан	Қазақстанның халық ақыны, ҚР Мемлекеттік сыйлығының лауреаты Мұқағали Мақатаевтың туғанына 90 жыл (1931-1976)
12 ақпан	«Бөбек» қайырымдылық қорының негізін қалаушы, «Өзіңді өзің таны» атты балаларға рухани-адамгершілік білім беру және тәрбие беру идеясының авторы Сара Назарбаеваның туғанына 80 жыл (1941)
13 ақпан	Жазушы, журналист Жанайдар Мусиннің туғанына 85 жыл (1936-1992)
18 ақпан	Суретші, ҚР еңбек сіңірген өнер қайраткері Исатай Исабаевтың туғанына 80 жыл (1936 -2007)
22 ақпан	Жазушы Бексұлтан Нұржекеевтің туғанына 80 жыл (1941)
28 ақпан	Ақын, жыршы Жамбыл Жабаевтың туғанына 175 жыл (1846-1945)
Наурыз	
5 наурыз*	Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері, ұлт-азаттық және Алаш жетекшісі, Алашорда автономиялы үкіметінің төрағасы, публицист, ғалым, аудармашы Әлихан Бөкейхановтың туғанына 155 жыл (1866-1937)*
7 наурыз	Сценарист, кинорежиссер Сатыбалды Нарымбетовтің туғанына 75 жыл (1946)
8 наурыз	Кеңес Одағының Батыры, жиырма сегіз гвардияшы панфиловшылардың бірі Василий Клочковтың

	туғанына 110 жыл (1911-1941)
9 наурыз*	Әнші, композитор, күйші, Қазақстанның халық әртісі Манарбек Ержановтың туғанына 120 жыл (1901-1966)*
12 наурыз*	Ақын, әнші Қосымжан Бабақовтың туғанына 130 жыл (1891-1956)*
14 наурыз	КСРО халық әртісі, әнші Мүсілім Абдуллиннің туғанына 105 жыл (1916-1996)
	КСРО халық әртісі, әнші Ришат Абдуллиннің туғанына 105 жыл (1916-1988)
19 наурыз	« Жалын » баспасының құрылғанына 50 жыл (1976)
30 наурыз	Жазушы, аудармашы Василий Ванюшиннің туғанына 105 жыл (1916-1974)
Сәуір	
7 сәуір	Қазақ халқының балуаны Қажымұқан Мұңайтпасұлының туғанына 150 жыл (1871-1948)
9 сәуір*	Жазушы Теңізбай Рақымжановтың туғанына 75 жыл (1946)*
14 сәуір**	Журналист, жазушы-ертекші Құрманбай Толыбаевтың туғанына 95 жыл (1926-2004) **
15 сәуір	Жазушы Орынбай Жанайдаровтың туғанына 70 жыл (1951)
18 сәуір	Аудармашы, драматург, жазушы Зейтін Ақышевтың туғанына 110 жыл (1911-1991)
24 сәуір	Қазақстанның халық жазушысы Қабдеш Жұмаділовтің туғанына 85 жыл (1936)
25 сәуір	Ақын Күләш Ахметованың туғанына 75 жыл (1946)
29 сәуір	Қазақ музыкасын зерттеуші көрнекті ғалым, әйгілі композитор, дирижер, Қазақстанның халық әртісі Ахмет Жұбановтың туғанына 115 жыл (1906-1968)
30 сәуір	Сыншы, аудармашы, әдебиеттанушы, драматург Сұлтан Оразалының туғанына 80 жыл (1941)
Мамыр	
1 мамыр	Жазушы Кәдірбек Сегізбаевтың туғанына 80 жыл (1941)
6 мамыр	Олимпиада чемпионы (Мәскеу, 1980), Әлем чемпионы (1981), спорт шебері Жақсылық Үшкемпіровтің туғанына 70 жыл (1951-2020)
	Жазушы, композитор, журналист Ілия Жақановтың

	туғанына 85 жыл (1936)
10 мамыр	С.Бегалин атындағы Мемлекеттік балалар кітапханасының құрылғанына 70 жыл (1951)
12 мамыр	Жазушы, драматург Шахмет Құсайыновтың туғанына 115 жыл (1906-1972)
15 мамыр	Ақын Бәкір Тәжібаевтың туғанына 95 жыл (1926-1994)
16 мамыр**	Балалар жазушысы Мұхамеджан Етекбаевтың туғанына 85 жыл (1936-1998)**
18 мамыр	Қоғам қайраткері, ақын Олжас Сүлейменовтің туғанына 85 жыл (1936)
Маусым	
5 маусым*	Жазушы Сапарғали Ләмбекұлының туғанына 80 жыл (1936-2020)*
	Қоғам қайраткері, ақын, жазушы Есләм Зікібаевтың туғанына 85 жыл (1936-2002)
6 маусым	Фантаст-жазушы Шоқан Әлімбаевтың туғанына 80 жыл (1941-1989)
16 маусым	Әнші, Қазақстанның халық әртісі Мәдениет Ешекеевтің туғанына 85 жыл (1936-1997)
19 маусым	Қазақстан театр қайраткерлері одағының құрылғанына 35 жыл (1986)
22 маусым	Ұлы Отан соғысының басталуы. Фашистік Германияның Кеңес Одағына шабуылына 80 жыл (1941)
Шілде	
1 шілде	Аудармашы, әдеби сыншы, жазушы Қапан Қамбаровтың туғанына 100 жыл (1921-2005)
4 шілде	КСРО халық әртісі, әйгілі опералық және камералық әнші (баритон) Ермек Серкебаевтың туғанына 95 жыл (1926-2013)
6 шілде	Жазушы Кеңшілік Мырзабековтің туғанына 75 жыл (1946-1989)
14 шілде	Публицист, жазушы Алексей Брагиннің туғанына 110 жыл (1911-1991)
17 шілде	Композитор Латиф Хамидидің туғанына 115 жыл (1906-1983)
20 шілде	Жазушы Ахмет Жүнісовтің туғанына 95 жыл (1926—1998)
27 шілде	Қазақтан шыққан тұңғыш ғарышкер, ұшқыш, Кеңес

	Одағының Батыры Тоқтар Әубәкіровтің туғанына 75 жыл (1946)
30 шілде	ҚР халық әртісі, опера және камералық әншісі (тенор) Әлібек Дінішевтің туғанына 70 жыл (1951)
Тамыз	
1 тамыз	Қазақ КСР халық суретшісі, қазақ кескіндемешісі, кино суретші Сахи Романовтың туғанына 95 жыл (1926-2002)
3 тамыз*	Қарағанды облысының құрылғанына 85 жыл (1936)*
6 тамыз	Жазушы Иван Шуховтың туғанына 115 жыл (1906-1977)
15 тамыз*	Абай және Шахтинск қалаларының құрылғанына 60 жыл (1961)* Филология ғылымдарының докторы, профессор, жазушы Тұрсын Жұртбайдың туғанына 70 жыл (1951)
23 тамыз	Сатирик-жазушы Жүсіп Алтайбаевтың туғанына 110 жыл (1911-1987)
25 тамыз	Қазақстанның мемлекеттік сыйлығының иегері, ақын Марфуға Айтқожинаның туғанына 85 жыл (1936)
28 тамыз	Жазушы Нысанбек Төрекұловтың туғанына 100 жыл (1921-2008)
29 тамыз	Семей ядролық полигонының жабылғанына 30 жыл (1991)
Қыркүйек	
1 қыркүйек *	Ж.Бектұров атындағы Қарағанды облыстық жасөспірімдер кітапханасына 45 жыл*
2 қыркүйек*	Ғалым, профессор, еңбек сіңірген ғылым қайраткері Ақжан әл-Машанидің туғанына 115 жыл (1906-1997)*
6 қыркүйек *	Әдебиеттанушы-ғалым, жазушы Сәйділ Талжановтың туғанына 115 жыл (1906-1972) *
7 қыркүйек	«Простор» журналының бас редакторы, жазушы Валерий Михайловтың туғанына 75 жыл (1946)
10 қыркүйек*	Даңқ орденінің толық иегері Мұташ Сүлейменовтің туғанына 100 жыл (1921-2006)*
11 қыркүйек*	«Большевистская кочегарка» (қазіргі «Индустриальная Караганда») газетінің алғашқы басылымының шыққанына 90 жыл (1931)* Жазушы, публицист, аудармашы Ғабдол Слановтың

	туғанына 110 жыл (1911-1969)
12 қыркүйек	Ақын Тынышбай Рахимовтың туғанына 75 жыл (1946-1999)
19 қыркүйек	Публицист, ақын Семён Анисимовтің туғанына 110 жыл (1911-1978)
27 қыркүйек	Жазушы Серік Шәкібаевтың туғанына 95 жыл (1926-1999)
29 қыркүйек	Қазақ радиосының құрылғанына 100 жыл (1921)
Қазан	
2-10 қазан*	Алғашқы қазақстандық ғарышкер Тоқтар Әубәкіровтің ғарышқа «Союз ТМ-13» ғарыш кемесімен зерттеуші-ғарышкер ретінде ұшқанына 30 жыл (1991)*
	Кинорежиссер Абдолла Қарсақбаевтың туғанына 95 жыл (1926-1983)
10 қазан*	Ақын Қасым Аманжоловтың туғанына 110 жыл (1911–1956)*
3 қазан	Жазушы, сыншы, аудармашы Бақытжан Момышұлының туғанына 80 жыл (1941-2012)
	Жазушы Алдан Смайылдың туғанына 75 жыл (1946)*
11 қазан	Қазақстан жазушылар одағының мүшесі, аудармашы, жазушы Роллан Сейсенбаевтың туғанына 75 жыл (1946)
14 қазан	Қазақстанның халық жазушысы, ақын Хамит Ерғалиевтің туғанына 105 жыл (1916-1997)
15 қазан	Аудармашы, жазушы Сайын Мұратбековтің туғанына 85 жыл (1936-2007)
Қараша	
1 қараша**	Қазақтың аса көрнекті ағартушы-педагогы, жазушы, этнограф, фольклоршы, қоғам қайраткері Ыбырай Алтынсариннің туғанына 180 жыл (1841-1889)**
5 қараша	Ақын, филология ғылымдарының докторы (1981), Қазақстанның халық жазушысы Тұрсынхан Әбдірахманованың туғанына 100 жыл (1921-2003)
	ҚР еңбек сіңірген қайраткері, жазушы Берік Шаханұлының туғанына 80 жыл (1941)
7 қараша*	Заңгер, қоғам қайраткері Жақып Ақбаевтың туғанына 145 жыл (1876-1934)*

14 қараша	Жазушы Мәди Айымбетовтің туғанына 75 жыл (1946)
15 қараша	Ақын Мәриям Хакімжанованың туғанына 115 жыл (1906-1995)
	Балалар жазушысы, ақын Қастек Баянбаевтың туғанына 85 жыл (1936)**
16 қараша	28 гвардияшы Панфиловшылардың ерлігіне 80 жыл
	Тарих ғылымдарының докторы, ғалым Манаш Қозыбаевтың туғанына 90 жыл (1931 – 2002)
17 қараша	Ақын Николай Титовтің туғанына 115 жыл (1906-1960)
23 қараша	Журналист, ақын Бекен Әбдіразақовтың туғанына 85 жыл (1936-2000)
27 қараша	Жазушы, ақын, аудармашы Сәду Машақовтың туғанына 115 жыл (1906 -1995)
29 қараша**	Зерттеуші, жазушы Максим Зверевтің туғанына 125 жыл (1896-1996)**
Желтоқсан	
10 желтоқсан	ҚазКСР Жоғарғы Кеңесі Қазақ КСР-ін Қазақстан Республикасы деп қайта атау туралы заң қабылдағанына 30 жыл (1991 ж.)
13 желтоқсан	Жазушы Жанғали Набиуллиннің туғанына 85 жыл (1936)
15 желтоқсан*	Жазушы Әуезхан Көшімовтің туғанына 110 жыл (1911-1993)*
16-17 желтоқсан	Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 30 жыл
17-18 желтоқсан	Желтоқсан көтерілісіне 35 жыл (1986)
19 желтоқсан	Кеңес Одағының батыры Төлеген Тоқтаровтың туғанына 100 жыл (1921-1942)
	Қарағанды еңбекпен түзету лагерінің (КарЛаг) құрылғанына 90 жыл (1931)*
20 желтоқсан*	Жазушы Мұқан Иманжановтың туғанына 105 жыл (1916-1958)*
23 желтоқсан	«Қазақфильм» АҚ президенті, кинорежиссёр, актёр, продюсер Ақан Сатаевтың туғанына 50 жыл (1971)*

Күні және айы белгісіз атаулы күндер	
Мемлекет қайраткері Абылай ханның (Әбілмансұр) туғанына (1711-1781)	310 жыл
Монғол және түрік тектес халықтарының билеушісі Әмір Темірдің туғанына (1336-1405)	685 жыл
Қолбасшы, халық батыры Исатай Тайманұлының туғанына (1791 – 1838)	230 жыл
Жыршы, ақын Шернияз Жарылғасұлының туғанына (1806-1867)	215 жыл
Ақын Құлмамбеттің туғанына (1826-1906)	195 жыл
Ақын Ақылбай Құнанбаевтың туғанына (1861-1904)	160 жыл
Ақын Әріп Тәңірбергеновтің туғанына (1856-1924)	165 жыл
1871 жылы Біржан сал (Біржан Қожағұлұлы) мен Сара Тастанбекқызы арасында әйгілі айтыстың өткеніне	150 жыл
Халық ақыны, жырау Иманжан Жылқайдаровтың туғанына (1886-1973)*	135 жыл*
Қарағанды қаласының алғашқы дәрігерлерінің бірі, хирург Герман Алалыкиннің туғанына (1886-1960)*	
Мемлекет және қоғам қайраткері, Алашорда үкіметінің мүшесі, математикадан тұңғыш қазақ профессоры Әлімхан Ермековтің туғанына (1891-1970)*	130 жыл*
Қоғам қайраткері Абдолла Асылбековтің туғанына (1896-1938)*	125 жыл*
Ақын, жазушы Баубек Бұлқышевтың туғанына (1916-1944)*	105 жыл*
Кеңес Одағының Батыры, қарағандылық Прокофий Корниенконің туғанына (1911-1943) *	110 жыл*
Кеңес Одағының Батыры, қарағандылық Евгений Токмаковтың туғанына (1916-1944) *	105 жыл*
Жазушы, журналист Владимир Литвиновтің туғанына (1936-2012)**	85 жыл*
« Фолиант » баспасының құрылғанына (1996)	25 жыл
Долинка кентіндегі саяси қуғын-сүргін құрбандарын есте сақтау мұражайының ашылғанына (2011)*	10 жыл*

2021 жылдың атаулы күндері (жақын және алыс шет елдер)		
12 қаңтар	Американдық жазушы Джек Лондонның туғанына 145 жыл (Джон Гриффит) (1876-1916)	
14 қаңтар	Жазушы Анатолий Рыбаковтың туғанына 110 жыл (Анатолий Аронов) (1911-1998)	
24 қаңтар	Неміс жазушысы, суретші, композитор Эрнст Теодор Амадей Гофманның туғанына 245 жыл (1776-1822)	
13 ақпан	Ағылшын балалар жазушысы Элинор Фарджонның туғанына 140 жыл (1881–1965)	
15 ақпан	Татар ақыны Мұса Жәлелдің туғанына 115 жыл (1906–1944)	
16 ақпан	Жазушы Николай Лесковтің туғанына 190 жыл (1831-1895)	
17 ақпан**	Балалар ақыны Агния Бартоның туғанына 115 жыл (1906-1981)**	
24 ақпан**	Неміс ертекшісі, филолог Вильгельм Карл Гриммнің туғанына 235 жыл (1786-1859)**	
12 ақпан**	Балалар жазушысы, ақын Виталий Коржиковтың туғанына 90 жыл (1931-2007)**	
15 сәуір	Балалар ақыны, жазушы Эмма Мошковскаяның туғанына 95 жыл (1926-1981)	
16 сәуір	Балалар жазушысы Юрий Ермолаевтың туғанына 100 жыл (1921-1996)	
8 маусым	Аудармашы, ақын Георгий Ладонщиковтің туғанына 105 жыл (1916-1992)	
14 маусым**	Балалар жазушысы, ақын, аудармашы Александр Волковтың туғанына 130 жыл (1891-1977)**	
22 шілде	Ақын, жазушы, Ұлы Отан соғысына қатысқан Сергей Баруздиннің туғанына 95 жыл (1926-1991)	
17 қыркүйек	Балалар жазушысы Любовь Воронкованың туғанына 115 жыл (1906-1976)	
6 қазан**	Ақын, аудармашы, балалар жазушысы Роман Сефтің туғанына 90 жыл (Роальд Фаермарк) (1931-2009)**	
2021 жылдағы қазақстандық авторлардың мерейтой кітаптары		
Махмұд Қашқаридің «Диуани лұғат ат-түрк» - «Түркі сөздерінің жинағы» еңбегіне		755 жыл (1266)
Шоқан Уәлиханов жазбасындағы «Қозы Көрпеш-Баян		165 жыл (1856)

Сұлу» поэмасына	
Ж. Шайхисламұлының «Айман-Шолпан» поэмасына	125 жыл (1896)
Ы.Алтынсаринның «Қазақ хрестоматиясына»	115 жыл (1906)
А.Байтұрсыновтың «Маса» өлеңдер жинағына	110 жыл (1911)
Ж.Аймауытовтың «Қартқожа» романына	95 жыл (1926)
І.Жансүгіровтің «Кек» пьесасына	90 жыл (1931)
И.Шуховтің «Горькая линия» романына	
Ж. Жабаевтың «Ленинградтық өренім» өлеңіне	80 жыл (1941)
Ғ.Слановтың «Дөң асқан» шығармасына	
М.Зверевтің «Заповедник пестрых гор» кітабына	75 жыл (1946)
С.Мұқановтың «Ботагөз» романының орыс тілінде басылып шыққанына	
Д.Әбіловтің «Отты толқындар» поэмасына	65 жыл (1956)
Ғ.Қайырбековтің «Дала қоңырауы» поэмасына	
А.Токмағамбетовтің «Әке мен бала» романына	60 жыл (1961)
Ә.Шәріповтің «Партизан қызы» шығармасына	
О.Сүлейменовтің «Арғымақтар», «Земля, поклонись человеку» өлеңдер жинағына	
І.Есенберлиннің «Айқас» романына	55 жыл (1966)
Ә.Әлімжановтың «Отырар ескерткіші» повесіне	
Т.Ахтановтың «Боран» романына	
С.Бакбергеновтің «Добрая моя мама» романына	
І.Есенберлиннің «Көшпенділер» трилогиясына	45 жыл (1981)
Д.Әбілевтің «Сұлтанмахмұт» роман-трилогиясына	40 жыл (1981)
Ә.Кекілбаевтың «Үркер» романына	
2021 жылдағы шетелдік авторлардың мерейтой кітаптары	
А.Дантениң «Божественная комедия» поэмасына	700 жыл (1321)
Дж.Свифттің «Путешествия в некоторые отдалённые страны света Лемюэля Гулливера, сначала хирурга, а потом капитана нескольких кораблей» романына	295 жыл (1726)
Д.И. Фонвизиннің «Недоросль» пьесасына	240 жыл (1781)
Р.Э. Распэнің «Приключения барона Мюнхгаузена» ертегісіне	230 жыл (1791)
Э.Т.А. Гоффманның «Щелкунчик» повесть-ертегісіне	205 жыл (1816)
А.С. Пушкиннің «Кавказский пленник» поэмасына	200 жыл (1821)
В.Гауфтың «Сборник сказок за 1826 год»	195 жыл (1826)
Ағайынды Гриммдердің «Сказки» (алғашқы орыс тіліндегі аудармасына)	

Дж. Купердің «Последний из могикан, или Повествование о 1757 годе» романына	
Оноре де Бальзактың «Шагреновая кожа» романына	190 жыл (1831)
Н.В. Гогольдың «Вечера на хуторе близ Диканьки» повесіне	
А.С. Грибоедовтің «Горе от ума» комедиясына	
В.Гюгоның «Собор Парижской Богоматери» романына	
А.С. Пушкиннің «Сказка о попе и работнике его Балде», «Сказка о царе Салтане, о сыне его славном и могучем богатыре князе Гвидоне Салтановиче и о прекрасной царевне Лебеди» ертегісіне	
Стендальдің «Красное и чёрное» романына	185 жыл (1836)
Н.В. Гогольдың «Ревизор» комедиясына	
Ч. Диккенстің «Посмертные записки Пиквикского клуба» романына	
А.С. Пушкиннің «Капитанская дочка» романына	180 жыл (1841)
Дж. Купердің «Зверобой, или Первая тропа войны» романына	
В.Ф. Одоевскийдің «Мороз Иванович» ертегісіне	
А. Дюманың «Граф Монте-Кристо» романына	175 жыл (1846)
Э. Лирдің «Книга нелепиц» лимерикасына	
Г. Мелвиллдің «Моби Дик, или Белый Кит» романына	170 жыл (1851)
С.Т. Аксаковтың «Семейные хроники» романына	165 жыл (1856)
Ф.М. Достоевскийдің «Униженные и оскорблённые» романына	160 жыл (1861)
Н.А. Некрасовтың «Крестьянские дети» поэмасына	
Дж. Гринвудтің «Подлинная история маленького оборвыша» романына	155 жыл (1866)
Ф.М. Достоевскийдің «Преступление и наказание» романына	
Н.А. Некрасовтың «Кому на Руси жить хорошо» поэмасына	
И.З. Суриковтің «Детство» өлеңіне	
Л. Кэрроллдың «Алиса в Зазеркалье» повесть-ертегісіне	150 жыл (1871)
Н.А. Некрасовтың «Кому на Руси жить хорошо» поэмасына	145 жыл (1876)
М. Твеннің «Приключения Тома Сойера» повесіне	
К. Коллодидың «История Пиноккио» ертегісіне	140 жыл (1881)

Н.С. Лесковтің «Сказ о тульском косом Левше и о стальной блохе» повесіне	
Ф.Э. Бернеттің «Маленький лорд Фаунтлерой» романына	135 жыл (1886)
М. Е. Салтыков-Щедриннің «Сказки» кітабіне	
А.К. Дойлдың «Приключения Шерлока Холмса» детектив әңгімесіне	130 жыл (1891)
Г.У. Лонгфеллоның «Песнь о Гайавате» поэмасына	125 жыл (1896)
К.М. Станюковичтің «Максимка» әңгімесіне	
А.К. Дойлдың «Собака Баскервилей» повесіне	120 жыл (1901)
А.И. Свирскийдің «Рыжик» повесіне	
Г.Дж. Уэллстің «Первые люди на Луне» романына	
А.С. Гриннің «Алые паруса» повесіне	100 жыл (1921)
А.С. Гриннің «Бегущая по волнам» романына	95 жыл (1926)
С.Я. Маршактың «Багаж» өлеңіне	
В.В. Маяковскийдың «Что ни страница – то слон, то львица» өлеңіне	
А. Милннің «Винни-Пух» ертегісіне	
В.А. Обручевтің «Земля Санникова, или Последние онкилоны» романына	
К.И. Чуковскийдің «Федорино горе», «Чудо-дерево», «Путаница», «Телефон» өлеңдеріне	
М.А. Шолоховтың «Донские рассказы» әңгімелеріне	
И. Ильф және Е. Петровтің «Золотой телёнок» романына	90 жыл (1931)
А.Л. Бартоның «Игрушки» өлеңіне	85 жыл (1936)
В.П. Беляевтің «Старая крепость» романына	
В.П. Катаевтың «Белеет парус одинокий» повесіне	
С.В. Михалковтың «А что у вас», «Дядя Стёпа», «Фома» өлеңдеріне	
А.Н. Толстойдың «Золотой ключик, или Приключения Буратино» повесть-ертегісіне	
К. Чапектің «Война с саламандрами» романына	
А.П. Гайдардың «Тимур и его команда», «Клятва Тимура» повесіне	80 жыл (1941)
Л. Пантелеевтің «Честное слово» әңгімесіне	
А.Т. Твардовскийдің «Василий Тёркин» поэмасына	
Н.М. Верзилиннің «По следам Робинзона» кітабына	75 жыл (1946)
Е. Ильинаның «Четвёртая высота» повесіне	
А. Линдгрэннің «Знаменитый сыщик Кале Блумквист»	

повесіне	
Н.Н. Носовтың «Витя Малеев в школе и дома» повесіне	70 жыл (1951)
Дж. Родаридің «Приключения Чиполлино» ертегісіне	
Д. Сэлинджердің «Над пропастью во ржи» романына	
Я.Л. Акимнің «Неумейка» өлеңіне	65 жыл (1956)
Дж. Даррелдың «Моя семья и другие звери» повесіне	
А. Рыбаковтың «Бронзовая птица» повесіне	
В.Ю. Драгунскийдің «Он живой и светится» әңгімесіне	60 жыл (1961)
Н.Н. Носовтың «Приключения Толи Клюквина» әңгімесіне	
С.С. Вангелидің «Приключения Гугуцэ» әңгімесіне	55 жыл (1966)
Б.В. Заходердің «Товарищам детям» өлеңдер жинағына	
О. Проислердің «Маленькая Баба Яга», «Маленький Водяной», «Маленькое Привидение» ертегілер трилогиясына	
Н.И. Сладковтың «Подводная газета» әңгімелер жинағына	
Н.Н. Носовтың «Приключения Незнайки и его друзей», «Незнайка в Солнечном городе», «Незнайка на Луне» ертегілер трилогиясына	50 жыл (1971)
О. Проислердің «Крабат, или Легенды старой мельницы» повесіне	
Г.Н. Троепольскийдің «Белый Бим Чёрное ухо» повесіне	
А.Г. Алексиннің «Безумная Евдокия» повесіне	45 жыл (1976)
В.П. Астафьевтың «Царь-рыба» әңгімесіне	
В.Г. Распутинның «Прощание с Матёрой» повесіне	
А. Линдгрениң «Рони, дочь разбойника» повесіне	40 жыл (1981)

Қазақстандық балалар әдебиеті авторларының мерейтойларына арналған ақпараттық анықтамалар мен әдебиеттер тізімі Абай атындағы ОБК-ның қорынан алынды

2 қаңтар – балалар жазушысы Әдібай Табылдиевтың туғанына 95 жыл (1926)

Әдібай Табылдиев 1926 жылы 2 қаңтарда Жамбыл облысы, Тұрар Рысқұлов ауданы, Жаңа тұрмыс ауылында дүниеге келген.

1944–1968 жж. ауыл мектептерінде оқытушы, оқу ісінің меңгерушісі (1944–1950), мектеп директоры (1950–1957), 1969–1980 жылдары «Қазақ совет энциклопедиясының» Бас редакциясында педагогика, тіл-әдебиет редакцияларының меңгерушісі, 1980 жылдан қазіргі ҚазҰУ-да оқытушы (1980 - 90), доцент (1991), 2005 жылдан профессор қызметін атқарды.

1959 жылы жарық көрген «Бөбекке сөз» кітабынан бастап 2001 жылғы «Қайырлы таң, балалар» атты таңдамалы жинағына дейін балаларға арналған бірнеше кітап шығарды. Сонымен қатар, «Ана – жүрек», «Жырлайды жүрек», «Қой бағу оңай ма?», «Мен кімін, білесің бе?», «Жыр өмір» кітаптары жарық көрді. «Алыптардың алыбы», «Бәрекелді, Кірпі», «Ғажайып бақ», «Тентек балапан», «Абайландар» сияқты ертегі, пьесалары республикалық қуыршақ театрында (1969–1988) қойылды. «Ұлттық тәрбие иірімдері» (2001), «Қазақ этнопедагогикасы» (2001), «Қазақ этнопедагогикасын оқытудың әдістемесі», «Қазақ этнопедагогикасындағы құқық тәрбиесі» атты оқу құралдары шыққан. «Әдеп әліппесі» (1997) атты оқу құралы қазақ мектептерінде жеке пән ретінде, тәрбие құралы ретінде кеңінен пайдаланылады. Ғалымның «Халық тағылымы», «Тағылым», «Қазақ этнопедагогикасының методологиясы мен мәдениеттану мәселелері» (2000), т.б. ғылыми-монографиялық еңбектерін жоғары мектеп оқытушылары оқу-тәрбие ісіне пайдаланып жүр.

Ы.Алтынсарин атындағы сыйлықтың (2001), бірнеше медальдар мен Құрмет Грамоталарының иегері, РФ Президентінің 2019 жылғы 13 маусымдағы Жарлығымен «1941-1945 жылдардағы Ұлы Отан соғысындағы Жеңіске 75 жыл» медалімен марапатталды.

Шығармалары:

1. Аялы алақан : өлеңдер, мысал-сықақтар / Ө. Табылдиев. – Алматы : Жазушы, 1974. - 80 б.
2. Екі томдық таңдамалы шығармалары / Ө. Табылды. - Алматы : Балалар әдебиеті, 2005.
 - Т.1. Таңғажайып ертегілер - 248 б.
 - Т.2. Қасиетті сөз: пьесалар - 248 б.
3. Жеті жүз жұмбақ / құраст. Ө. Табылдиев. - Алматы : Жалын, 1985. - 127 б.
4. Қазақ этнопедагогикасы : оқу құралы / Ө. Табылдиев. - Алматы : Санат, 2001. - 320 б.
5. Қызғалдақтар : өлеңдер, санамақтар, жұмбақтар, ертегілер / Ө. Табылдиев. - Алматы : Жалын, 1990. - 151 б.
6. Құстармен танысайық / Ө. Табылды; суретші О. Грачева. – Алматы : Аруна, 2019. - 10 б.
7. Өнеге өрімдері : рубаяттар / Ө. Табылды. - Алматы : Білім, 2004. - 192 б.
8. Таңдамалы шығармалары : бес томдық / Ө. Табылды. – Алматы : Балалар әдебиеті, 2006.
 - Т.3. Көңілді балалар.- 272 б.
 - Т.4. Көңілді балалар. - 270 б.
 - Т.5. Әдепті балалар. - 240 б.
9. Таңдамалы шығармалары : 13 томдық / Ө. Табылды. – Алматы : ИИЦ Азия Арна, 2016-2017.
 - Т.1 : Ертегілер. - 328 б.
 - Т.2 : Қасиетті сөз. - 328 б.
 - Т.3 : Мектеп сахнасы. - 384 б.
 - Т.4 : Айналайын, балалар. - 344 б.
10. Тәрбие өрнектері : балабақша мен мектеп сахнасына арналған сценарийлер, пьесалар және өлең-тақпақтар / Ө. Табылдиев. - Алматы : Мектеп, 1989. - 144 б.
11. Төрт түлікпен таныс бол / Ө. Табылды, Т. Еділбаев; суретші Е. Овсянникова. - Алматы : Аруна, 2019. - 10 б.
12. Халық тағылымы : қазақтың халық педагогикасы және тәрбие / Ө. Табылдиев. - Алматы : Қазақ университеті, 1992. - 200 б.
13. Этнопедагогикалық қазақша - орысша сөздік / Ө. Табылдиев. - Алматы : Қазақ университеті, 2002. - 128 б.

14 сәуір – жазушы Құрманбай Толыбаевтың туғанына 95 жыл (1926-2004)

Құрманбай Толыбаев (1926–2004) — 14 сәуірде Алматы облысындағы Асы жайлауында туған. Құлжа (Қытай) қаласында ұйғыр мектебін бітіріп, сондағы қазақ мектебінде мұғалім болады. 1948 жылдан бастап Құлжа, Үрімші қалаларында қазақ тілінде шығып тұратын газет-журналдарда жұмыс істеген. 1955 жылы Қытай мемлекетінен атамекеніне оралып, Алматыда баспаханада, баспада корректорлық қызмет істеді. 1963 жылы Қазақ мемлекеттік университетін журналист мамандығы бойынша бітіріп шығады. 1963–1996 жж. «Қазақстан пионері» (қазіргі «Ұлан») газетінде әдеби қызметкер, бөлім меңгерушісі, «Балдырған» журналының қызметкері, республикалық «Шалқар» газеті редакторының орынбасары болған.

«Достық дауысы» (1958), «Жырға сапар» (1961), «Жас дәурен» (1964) жинақтарында өлеңдерін, «Бел-белестер» дастаны жарияланды.

Сондай-ақ Қ.Толыбаев «Алтын сандық» (1984 жылы М.Әлімбаевпен бірлесіп), «Бозінген» (1985) деген атпен қазақ ертегі-аңыздарын құрастырушы, дәстүрлі «Жыл – он екі ай» күнпарағын шығарды. Қаламгер шығармалары мектеп оқулықтарына енген.

Шығармалары:

1. Айдың жүзі дөңгелек : әңгімелер, повесть, ертегілер / Қ. Толыбаев. - Алматы : Жалын, 1989. - 224 б.

2. Әсет / Қ. Толыбаев. - Алматы : Өнер, 1995. - 396 б.

3. Бабадан қалған бар байлық / Қ. Толыбаев. - Алматы : Қазақстан, 2000. - 256 б.

4. Кел, ойнайық : әлем балаларының ойындары / құраст. Қ. Толыбаев; суретші А. Ысқақов. - Алматы : Өнер, 1990. - 64 б.

5. Күн бөбегі : ертегілер / Қ. Толыбаев. - Алматы : Жалын, 1981. - 128 б.

6. Қайдасың, досым? : повесть / Қ. Толыбаев. - Алматы : Жазушы, 1970. - 112 б.

7. Нар идірген / Қ. Толыбаев. - Алматы : Өнер, 1993. - 32 б.

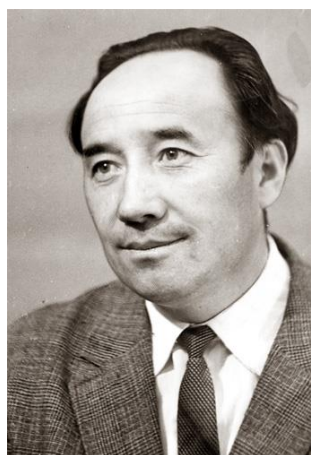
8. Сырлы Арал : әңгімелер, ертегілер / Қ. Толыбаев. - Алматы : Раритет, 2004. - 240 б.

9. Шапақ : әңгімелер, ертегілер, хикаят / Қ. Толыбаев. - Алматы : Жазушы, 2003. - 240 б.

Орыс тіліндегі шығармалары:

1. Смелъчаки : документальные рассказы, повесть / К. Толыбаев. - Алма-Ата : Жалын, 1986. - 69 с.

16 мамыр – балалар жазушысы Мұхамеджан Етекбаевтың туғанына 85 жыл (1936-1998)

Мұхамеджан Етекбаев 16 мамырда Алматы облысы, Жамбыл ауданы, Қарақыстақ ауылында туған. Балалар жазушысы. Қазақ мемлекеттік университетінің журналистика факультетін бітірген (1960).

1956–1960 жж. «Социалистік Қазақстан» («Егемен Қазақстан»), «Қазақстан пионері» («Ұлан») газеттерінде, Қазақ телевидениесінің балалар редакциясында әдеби қызметкер, тілші болып қызмет істеді. 1966-1977 жылдары Жамбыл музейінің директоры болды.

Жазушы қаламынан жиырмаға тарта балалар мен жасөспірімдерге арналған кітаптар жарық көрді. Солардың ішінен «Алтын мүйізді киік» (1961), «Қисық бұтақ» (1963), «Қызыл ала автобус» (1964), «Болатбек» (1966), «Жапалақ туралы ертегі» (1967), «Алатау ертегісі» (1968), «Жамбылдың музей үйі» (1968), «Айтолқын» (1970), «Қара жартас хикаясы», «Жомарт жаз» (1971), «Сұлу шоқы» (1979), «Бала қыран» (1983), «Таутекелі биігі» (1984) секілді туындылары жас ұрпақтың игілігіне айналды.

Шығармалары:

1. Айтолқын : әңгімелер мен ертегілер / М. Етекбаев. - Алматы : Жазушы, 1970. - 79 б.

2. Алатау ертегісі / М. Етекбаев. - Алматы : Балалар әдебиеті, 2006. - 64 б.

3. Бала қыран : повесть / М. Етекбаев. - Алматы : Жалын, 1983. - 176 б.

4. Жапалақ туралы ертегі / М. Етекбаев; суретші Б. Табылдиев. - Алматы : Жазушы, 2008. - 8 б.

5. Жомарт жаз : повестер мен әңгімелер / М. Етекбаев. - Алматы : Жазушы, 1974. - 80 б.

6. Қаражартас хикаясы : ертегілер / М. Етекбаев. - Алматы : Жалын, 1990. - 256 б.

7. Қысқы ертегі / М. Етекбаев // Қысқы ертегі : қазақ жазушыларының әңгімелері мен ертегілері. - Алматы : Жазушы, 2004. - 176 - 179 б.

Орыс тіліндегі шығармалары:

1. Болатбек / М. Етекбаев. - М. : Молодая гвардия, 1981. - 110 с.

2. Острый коготь : повесть - сказка / М. Етекбаев. - Алматы : Балалар әдебиеті, 2006. - 64 с.

1 қараша - аса көрнекті ағартушы-педагог, жазушы, этнограф, фольклоршы Ыбырай Алтынсариннің туғанына 180 жыл (1841-1889)

Ыбырай (Ибраһим) Алтынсарин - қазақтың аса көрнекті ағартушы-педагогі, жазушы, этнограф, фольклоршы. Туып-өскен жері — Қостанай облысының Қостанай ауданы, Арқарағай ауылы. Осы өңірде, Тобыл өзенінің жағасынан топырақ бұйырған. 1850 ж. Орынбор шекара комиссиясының қазақ балалары үшін ашқан мектебіне оқуға түседі. Мектепті бітірген соң, Орынбор шекара комиссиясында әскери старшина болып қызмет атқаратын үлкен әкесі Балғожа Жаңбыршыұлының хатшысы болады (1857—1859).

Орынбор облыстық басқармасында тілмаштық қызмет атқарады. 1860 жылы Орынбор бекінісінде (Торғай) қазақ балалары үшін мектеп ашу тапсырылады, әрі сол мектепке орыс тілінің мұғалімі болып белгілінеді. Ыбырайдың бүкіл өмірін арнаған ағартушылық-педагогтық қызметі осылай басталады. Тікелей өзінің араласуымен

халықтан жинаған қаржыға мектеп үйін және интернат салып, 1864 жылы 8 қаңтарда мектептің жаңа ғимаратын салтанатты түрде ашады. Ұстаздық-ағартушылық қызметке қоса Ыбырайға басқа да жұмыстарды атқару жүктеледі. Орынбор генерал-губернаторының тікелей тапсыруы бойынша Торғайда төрт рет уездік судья болып (1868—1874), торғай уездік бастығының аға жәрдемшісі (1876—1879) қызметін атқарады. Ыбырай инспекторлық қызметке кіріскен соң оқу-ағарту жұмыстарын одан әрі жандандырып, Елек, Қостанай, Торғай, Ырғыз уездерінде бір-бірден екі кластық орыс-қазақ мектептерін ашады, оларды қажетті кітаптармен жасақтайды. Әсіресе, елдің көшпелі өмір салтын ескеріп, Ресейдің халық ағарту жүйесіне жаңа үлгілі білім беру тәсілін ұсыныс етеді. Нәтижесінде, 1888 жылы 10 сәуірде Орскіде бастауыш мектептер үшін қазақ жастарынан оқытушылар даярлайтын мұғалімдер мектебі ашылады. Ыбырай мұнан әрі қазақ жастары арасынан экономика, ауыл шаруашылығы, қолөнер салаларына қажетті мамандар даярлайтын училищелер ашуға көп күш жұмсайды. Тіпті, Қостанайдан ашылатын ауыл-шаруашылық училищесіне өзінің иелігіндегі жерін беретіні туралы өсиет қалдырады. Ыбырайдың қазақ қыздары үшін Торғайда, Қостанайда, Қарабұтақта, Ақтөбеде мектеп-интернат аштыруының тарихи мәңгі маңызы зор болды. Ыбырай орыс-қазақ мектептері үшін арнаулы оқу құралдарын шығару қажет деп санады. Оқыту әдістерін жаңа бағытта құрды, оқуға деген баланың ынтасы мен қызығушылығын арттыруды көздеді, оқуды ана тілінде жүргізді.

Мектеп оқуында, әсіресе, ана тіліне үйретуде К.Д.Ушинскийдің ойларына жүгінді. Қазақ балаларының таным-түсінігіне лайықты оқу-әдістемелік құралдар жазды. Ол орыс-қазақ училищесінде К.Ушинскийдің «Балалар дүниесін», Л.Н.Толстойдың «Әліппе және оқу құралын», Д.И.Тихомировтың «Грамматиканың қарапайым курсы» оқу құралы ретінде ұсынды. Ыбырайдың пікірінше, мектептерге арналып жазылатын оқу кітаптары өзінің идеялық мазмұны және нақты материалдары жағынан ана тілінің және халық даналығының бай қазынасына негізделуге тиіс болды. 1879 ж. оның «Қазақ хрестоматиясы» атты оқулығы және дидактикалық оқу мәселесі жөнінде «Қазақтарға орыс тілін үйретудің бастауыш құралы» жарық көрді. Бұл екі кітап та қазақ балаларын кириллица негізінде оқытуға арналған тұңғыш оқу құралдары болды. Ыбырай сондай-ақ К.Ушинский, Л.Н.Толстой, И.А.Крылов, И.Паульсон шығармаларын

қазақ тіліне тәржімалап, қазақ әдебиетінде көркем аударма жанрын қалыптастырды.

Қазақстан Үкіметі 1989 ж. 22 желтоқсандағы қаулысымен Ыбырайдың туғанына 150 жыл толуына орай мерейтойы өткізіліп, ұстаздың мұраларына арналған ғылыми, тарихи, педогогикалық еңбектер жарық көрді. Арқалық қаласында Ыбырай музейі ашылды. Тобыл бойындағы Ыбырай қыстауы жанында, мүрдесі қойылған жерде, Ыбырайға күмбезді мазар орнатылды. Ыбырай Алтынсарин атымен аудан, ауылдар, жоғары оқу орындары, балалар және жасөспірімдер кітапханасы, Ұлттық білім академиясы аталады және педагогикалық қызметтегі табыстары үшін «Ы.Алтынсарин» төсбелгісі бар.

Шығармалары:

1. Асан мен Үсен / Ы. Алтынсарин. - Алматы : Балауса, 1993. – 17 б.
2. Ананың сүюі / Ы. Алтынсарин // Ана тілі : жалпы білім беретін мектептің 2- сыныбына арналған хрестоматия. - Алматы : Атамұра, 2009. - 61 б.
3. Әдемі әліппе / Ы. Алтынсарин. - Алматы : Асыл кітап, 2009. - 21 б.
4. Әдеп. Бір уыс мақта. Сауысқан мен қарға / Ы. Алтынсарин; суретші Д. Айтжанов. - Алматы : Асыл кітап, 2012. - 14 б.
5. Әке мен бала. Түлкі мен ешкі. Тышқан өсиеті / Ы. Алтынсарин; суретші Д. Айтжанов. - Алматы : Асыл кітап, 2012. - 14 б.
6. Әңгімелер / Ы. Алтынсарин. - Алматы : Мектеп, 1980. - 104 б.
7. Бақша ағаштары. Малды пайдаға жарату. Аурудан- аяған күштірек / Ы. Алтынсарин; суретші Д. Айтжанов. - Алматы : Асыл кітап, 2012. - 14 б.
8. Бір уыс мақта : әңгімелер мен мысалдар / Ы. Алтынсарин; суретші Б. Маданов. - Алматы : Жалын, 1990. - 36 б.
9. Екі томдық шығармалар жинағы. Т.1 / Ы. Алтынсарин. - Алматы : Қазығұрт, 2003. - 240 б.
10. Кел, балалар, оқылық : өлең, әңгімелер мен мақал, жұмбақтар / Ы. Алтынсарин. - Алматы : Атамұра, 2006. - 168 б.
11. Қазақ хрестоматиясы / Ы. Алтынсарин. - Алматы : Білім, 2003. - 112 б.

12.Мақта қыз бен мысық / Ы. Алтынсарин. - Алматы : Балалар әдебиеті, 2006. - 35 б.

13.Мұсылманшылықтың тұтқасы. Шариат – ул - ислам / Ы. Алтынсарин. - Алматы : Қазақстан, 1991. - 79 б.

14.Өмірі мен шығармалары / Ы. Алтынсарин; құраст. А. Мұқышева. - Алматы : Рауан, 2013. - 384 б.

15.Өнер-білім бар жұрттар : өлеңдер, әңгімелер, очерктер, хаттар мен естеліктер / Ы. Алтынсарин. - Алматы : Жалын, 1991. - 240 б.

16.Таза бұлақ : өлеңдер, әңгімелер, очерктер, хаттар / Ы. Алтынсарин. - Алматы : Жазушы, 1988. - 320 б.

17.Таңдамалы шығармалар / Ы. Алтынсарин; құраст. Б. С. Сүлейменов. - Алматы : Қазақ ССР Ғылым Академиясының баспасы, 1955. - 414 б.

Орыс тіліндегі шығармалары:

1. Избранные произведения / Ибрай Алтынсарин; сост. Б. С. Сулейменов. - Алма-Ата : АН Каз. ССР, 1957. - 465 с.

2. Рассказы / И. Алтынсарин; пер. Н. Кальменев. - Алма-Ата : Жазушы, 1971. - 55 с.

3. Собрание сочинений : в 3 т. / И. Алтынсарин. – Алма-Ата : Наука, 1975 - 1978.

Т.1. - 1975. - 360 с.

Т.2. - 1976. - 423 с.

Т.3. - 1978. - 352 с.

4. Чистый родник : рассказ / И. Алтынсарин. - Алма-Ата : Жалын, 1990. - 12 с.

15 қараша – балалар жазушысы Қастек Баянбаевтың туғанына 85 жыл (1936)

Қастек Баянбаев – 1936 жылы 15 қарашада Алматы облысының Алакөл ауданындағы Талдыбұлақ деген жерде дүниеге келген. Қазақ мемлекеттік университетінде білім алған. 1960 жылдан бастап Алакөл аудандық, 1965 жылдан бастап Алматы облыстық газет редакцияларында әдеби қызметкер, бөлім меңгерушісі болып істеген. 1971-1995 жж. «Жазушы» баспасында редакция

менгерушісі, «Жалын» баспасында Бас редактордың орынбасары қызметтерін атқарған.

Балаларға арналған «Арғымақ» атты алғашқы жинағы «Жазушы» баспасынан жарық көрген. Өлеңдері бастауыш сынып оқулықтарына, көмекші құралдарға еніп, кейбіріне әндер жазылған, ертегілері бойынша мультфильмдер түсірілген, орыс, украин, беларус, өзбек, болгар, молдован, түрікмен, әзірбайжан, литван және басқа тілдерге аударылған.

1986 жылы «Тәтті сабақ» жинағына І.Жансүгіров атындағы сыйлық берілген.

Қазақ КСР Жоғары Кеңесінің Құрмет Грамотасымен, бірнеше медальдармен, түрлі белгілермен, «Ерен еңбегі үшін» медалімен марапатталған.

Шығармалары:

1. 100 жаңылтпаш-өлең / Қ. Баянбай; суретші М. Елизарова. - Алматы : Аруна, 2017. - 56 б.

2. Араша / Қ. Баянбай; суретші Ж. Нұрбекұлы. - Алматы : Аруна, 2012. - 12 б.

3. Араша : өлеңдер, ертектер, жұмбақтар, жаңылтпаштар / Қ. Баянбай. - Алматы : Раритет, 2008. - 256 б.

4. Араша / Қ. Баянбай; суретші Ж. Нұрбекұлы. - Алматы : Аруна, 2016. - 12 б.

5. Асар : өлеңдер мен жаңылтпаштар / Қ. Баянбай. - Алматы : Балалар әдебиеті, 2006. - 144 б.

6. Достар / Қ. Баянбай; суретші Ж. Нұрбекұлы. - Алматы : Аруна, 2012. - 12 б.

7. Егіздер / Қ. Баянбай. - Алматы : Балалар әдебиеті, 2015. - 23 б.

8. Еркеме- ертегім : 5-6 жас / Қ. Баянбай; суретші Ж. Нұрбекұлы. - Алматы : Аруна, 2007. - 17 б.

9. Еркеме- ертегім / Қ. Баянбай; суретші Ж. Нұрбекұлы. - Алматы : Аруна, 2011. - 17 б.

10. Жолсыз жорық : ертегі / Қ. Баянбай; суретші Г. Бортан. - Алматы : Ол-Жас, 2012. - 15 б.

11. Кемпірқосақ / Қ. Баянбай. - Астана : Балалар әдебиеті, 2003. - 228 б.

12. Құс сүті : таңдамалы шығармалары / Қ. Баянбай. - Алматы : Жалын, 1996. - 256 б.

13. Тандамалы шығармалар : үш томдық / Қ. Баянбай. - Алматы : Хантаңірі, 2017.

Т.1.- 380 б.

Т.2.- 380 б.

Т.3.- 380 б.

14. Той : өлендер мен ертегілер / Қ. Баянбай. - Алматы : Жазушы, 2003. - 160 б.

15. Түс / Қ. Баянбай; суретші Ж. Нұрбекұлы. - Алматы : Аруна, 2012. - 12 б.

Орыс тіліндегі шығармалары:

1. Зайчик в очках : стихи и сказки / К. Баянбаев; пер. В. Михановский. - Алматы : Жалын, 1979. - 150 с.

2. Богатыри под дождем : стихи / К. Баянбаев; пер. В. Михановский; худож. Г. Алимов. - М. : Дет. лит., 1979. - 96 с.

29 қараша – жазушы Максим Зверевтің туғанына 125 жыл (1896-1996)

Максим Дмитриевич Зверев - Қазақстанның Халық жазушысы, Барнаул (Ресей) қаласында дүниеге келген. Барнаул реалдық училищесін, Томск университетін бітірген. 1923-37 жылдары - Сібір өсімдіктерді қорғау ғылыми-зерттеу институтының ғылыми қызметкері, Новосібір хайуанаттар бағының директоры, Томск университетінің доценті.

1937 жылы Алматыға көшіп келген. 1937-52 жылдары – Алматы хайуанаттар бағының ғылыми бөлімінің меңгерушісі, директоры, Қазақ мемлекеттік университетінің (қазіргі Әл-Фараби атындағы ҚазМУ) доценті. Зоологияға байланысты алпыс шақты мақала мен жиырмадан астам ғылыми-көпшілік кітаптың авторы. Ұлы Отан соғысына қатысқан. «Ақ марал» атты тұңғыш повесі 1929 жылы Ленинградта жеке кітап болып жарық көрді. Екі рет «Құрмет Белгісі», «Еңбек Қызыл Ту», «Халықтар Достығы» ордендерімен марапатталған.

Қазақ КСР Мемлекеттік сыйлығының лауреаты (1980). Қазақстанның Халық жазушысы (1987).

Зверев Максим Дмитриевич 100 жасқа қараған шағында, 1996 жылдың 22 қаңтарында Алматы қаласында дүниеден озды.

Шығармалары:

1. Белый марал : повесть и рассказы / М. Зверев. - М. : Дет.лит., 1987. - 190 с.
2. В чистом поле не догнать : рассказы / М. Зверев; худож. В. Логинов. - М. : Русская книга, 2003. - 320 с.
3. В разведке / М. Зверев // Знамя над рейхстагом : рассказы, очерки, стихи / Алма-Ата : Жазушы, 1985. - С. 114.
4. Заимка в бору : повесть / М. Зверев. - Алма-Ата : Жазушы, 1986. - 288 с.
5. За кулисами зоопарка : рассказы / М. Зверев; худож. Л. Непомнящий. - М. : Дет. лит., 1990. - 40 с.
6. Избранное : в 2 т. / М. Зверев. - Алма-Ата : Жалын, 1977.
 - Т.1. Окно в природу.- 360 с.
 - Т.2. Кладовая чудес. - 368 с.
7. Кладовая чудес : рассказы / М. Зверев . - М. : Дет. лит., 1984. - 127 с.
8. Лик земли. Вып.7 / сост. М. Зверев. - Алма-Ата : Жалын, 1988. - 285 с.
9. На егерских кордонах : рассказы, очерки / М. Зверев. – Алматы : Жазушы, 1987. - 351 с.
10. Рождение егеря : повести и рассказы / М. Зверев. – Алма-Ата : Жазушы, 1991. - 172 с.
11. Рыси и барсы / М. Д. Зверев. - Алма-Ата : Кайнар, 1991. – 175 с.
12. Сказки бабушки Черепахи / М. Зверев. - Алма-Ата : Жалын, 1984. - 232 с.
13. Сказки мудрого ворона : сказки / М. Зверев; худож. К. Колесникова. - Алма-Ата : Жалын, 1991. - 127 с.
14. Сочинения : в 2 т. / М. Зверев. - Алматы : Білім, 1996.
 - Т.1.: Сказки. Рассказы. Повести. - 544 с.
 - Т.2.: Рассказы, повесть. - 672 с.
15. Собрание сочинений : в 3 т. Т. 3. Повести. Рассказы. Сказки / М. Зверев. - Алма-Ата : Жазушы, 1985. - 496 с.
16. Тайна двухэтажного города / М. Зверев. - Алма-Ата : Жалын, 1979. - 110 с.

Журналист, жазушы Владимир Литвиновтің туғанына 85 жыл (1936-2012)

Владимир Иванович Литвинов - жазушы, балаларға арнап шығармалар жазған, журналист, 1936 жылы Алтай (Ресей) өлкесінде дүниеге келген.

Педагогикалық училищені бітірген. Аудандық газетте жұмыс істеді, содан кейін аудандық комсомол комитетінің бірінші хатшысы, Алтай өлкелік комсомол комитетінің жауапты қызметкері болды. 1965 жылы Барнаул

теледидар студиясында аға редактор болып жұмысқа орналасты.

1969 жылы Қарағанды қаласына көшіп, Қарағанды теледидарының жастар редакциясында сегіз жыл жұмыс істеді. 1976-1992 жылдары облыстық радионың соңғы жаңалықтарының редакторы болып қызмет жасады. 1992 жылдың қаңтарынан 1998 жылдың желтоқсанына дейін «Земляки» авторлық бағдарламасын жүргізді.

Владимир Иванович «Земляки» бағдарламасын жасағаны үшін «Алтын Жұлдыз» медалімен марапатталды. 1994 жылы С. Әшімбаев атындағы республикалық сыйлықты, ал 2004 жылы Қазақстан Журналистер Конгресінің сыйлығын алды. 2007 жылы «Золотая строка» номинациясы бойынша Қарағанды облысы әкімі сыйлығының иегері атанды.

БАҚ құқықтық көмек орталығының сайтында жоғары сынып оқушыларына арналған радио мектебін жүргізді.

Зейнетке шыққанға дейін Владимир Литвинов жазушылық қызметпен айналысты. «Простор», «Нива» журналдарына публицистикалық әңгімелер мен очерктерін, «Босоногие» повесін, соның ішінде балаларға арналған «Дворянка Чара», «Мур-мурр-мяу!..», «Истории про Ленчика», «Приговор» әңгімелер жинағын шығарды.

Владимир Литвинов сүйек туберкулезінен зардап шекті. Осыған байланысты оның кеуде қуысы мен аяқтарының өзгеріске ұшырауына байланысты, ол тек балдақпен ғана қозғалып жүрді. Осыған қарамастан жазушы көптеген мақалалар жазды, өз шығармашылығының жанкүйерлерімен, негізінен балалармен кездесті.

Шығармалары:

1. Босоногие : истории, которые трудно выдумать / В.Литвинов. - Караганда : Арко, 1999. - 256 с.
2. Васильки / В. Литвинов. - Караганда : Гласир, 2010. - 67 с.
3. «Где - где» в Караганде : очерки без купюр / В.Литвинов. - Караганда : Арко, 2006. - 72 с.
4. Дворянка Чара / В. Литвинов. - [Б. м.] : Алматы, 2002. - 61 с.
5. Истории про Ленчика : прикольная повесть / В. Литвинов. - Караганда : Арко, 2005. - 80 с.
6. Любовь, она такая...: рассказы / В. Литвинов. - Караганда : Арко, 1999. - 160 с.
7. Мур-мурр-мяу! : рассказы и повесть / В.Литвинов. - Караганда : Форма Плюс, 2009. - 60 с.
8. Не забыть мне этих глаз : избранное юными читателями / В. Литвинов ; худож. К. Куюков. - Караганда : Форма Плюс, 2009. - 112 с.
9. Ненужная. Как один земля в забой ходил... Еду я в «Кызыл Анчи» / В. Литвинов. - Караганда : [б. и.], 2008. - 140 с.
10. Сердца раскрываются. Записки Рыцаря Нравнодушного Слова / В. Литвинов. - Караганда : Арко, 1998. - 230 с.
11. Приговор / В. Литвинов. - [Б. м.] : Алматы, 2002. - 213 с.
12. Я выглядываю вас в окошко... : книга-Благодарение / В. Литвинов. - Караганда : Форма Плюс, 2012. - 204 с.
13. Я с вами. Портреты написанные словом : в 2 кн. Кн.1-2 / В. Литвинов. - Караганда : Арко, 2005. - 376 с.

Шетелдік балалар авторларының мерейтойларына ақпараттық анықтамалар және әдебиеттер тізімі Абай атындағы ОБК-ның қорынан алынды

17 ақпан - балалар ақыны Агния Бартоның туғанына 110 жыл (1906-1981)

Агния Львовна Барто – орыс ақыны, көрнекті балалар жазушысы Мәскеу қаласында, мал дәрігері отбасында дүниеге келген. «Китайчонок Ван Ли», «Мишка-воришка» атты өлеңдер кітабы 1925 жылдан бастап жариялана бастады. А.Барто балаларға арнап мектеп, отбасы, пионер отрядының өмірін бейнелеп, жазды. Төңкеріске дейінгі Ресейде Л.Н.Толстой негізін салған «Посредник» баспасының балаларға арналған арзан кітаптары игі, ізгілікті роль атқарды. Әлемде тұңғыш рет балалар әдебиеті шынайы халықтық болып шықты.

Агния Бартоның өлеңдері қызғылықты, жұмсақ әзілмен жазылған. Шығарма тілінің қарапайым, анықтығы тіпті кішкентай оқушылар мен тыңдаушыларына жеңіл, түсінуге оңай болып келеді. Агния Барто көптеген жинақтардың авторы: «Братишки» (1928), «Мальчик наоборот» (1934), «Игрушки» (1936), «Снегирь» (1939), «Первоклассница» (1945), «Звенигород» (1948), «Веселые стихи» (1948), «Стихи детям» (1949); 1950 жылғы Мемлекеттік сыйлықты алған), «За цветами в зимний лес» (1970) және басқалары. 1964-1973 жылдары «Маяк» радиостанциясында Ұлы Отан соғысы кезінде жоғалған балалардың отбасыларын іздеу туралы «Найти человека» бағдарламасын жүргізді. Осы бағдарламаның арқасында мыңға жуық кеңес отбасы мүшелерінің арасындағы байланыс қалпына келтірілді.

Бағдарлама негізінде «Найти человека» (1968) прозалық кітабын жазды. Кейін Бағдарламаның форматы «Жди меня» телевизиялық бағдарламасының негізіне алынды.

«Записки детского поэта» атты кітабы 1972 жылы Лениндік сыйлықты иеленеді. А.Барто сонымен бірге балалар кинофильмдерінің сценарийін жазған: «Подкидыш» (1939), «Слон и верёвочка» (1946), «Алёша Птицын вырабатывает характер» (1953) т.б. А.Бартоның өлеңдері дәл, айқын және нақыл түрде, ол ересектер мен жас

оқырмандарға кеңінен таралды, сондай-ақ көптеген шетел тілдеріне аударылған.

А.Барто 1981 жылдың 1 сәуірінде Мәскеу қаласында дүниеден өтті.

Қазақ тіліндегі шығармалары:

1. Бала – бақыт бастауы // Ойынның да ойы бар / К.Чуковский, А.Барто; құраст. О.Асқар. – Алматы : Балауса, 2010. – 123-409 б.

2. Ойыншықтар : өлеңдер / А. Барто; суретші. Е. Бенликов, А. Бенликов. - Алматы : Жалын, 1985. – 15 б.

Шығармалары:

1. Было у бабушки сорок внучат / А. Барто; худож. В. Чижиков. - М. : Эксмо, 2016. - 80 с.

2. Вовка- добрая душа : стихи / А. Барто; худож. Ф. Лемкуль. - М. : Махаон, 2016. - 40 с.

3. Дневник Наташи Ивановой / А. Барто. - М. : Эксмо, 2015. - 80 с.

4. Заиграла музыка / А. Барто; худож. К. Прыткова. - М. : Яблоко, 2010. - 16 с.

5. Зайка в витрине / А. Барто; худож. М. Белоусова. - М. : Стрекоза, 2010. - 10 с.

6. Идет бычок, качается / А. Барто; худож. И. Красовская. - М. : Стрекоза, 2010. - 10 с.

7. Игрушки / А. Барто. - М. : АСТ, 2017. - 13 с.

8. Котенок / А. Барто; худож. И. Приходкин. - М. : Фламинго, 2011. - 14 с.

9. Медвежонок - невежа / А. Барто; худож. И. Панков. – М. : Махаон, 2011. - 16 с.

10. Погремушка / А. Барто; худож. Н. Субочева. - М. : Стрекоза, 2010. - 10 с.

11. Погремушка : 5 говорящих стихов с огоньками / А. Барто. – М. : Азбукварик Групп, 2012. - 10 с.

12. Про Вовку, кошку и черепаху : стихи / А. Барто; худож. В. Чижиков. - СПб. : Акварель, 2013. - 96 с.

13. Резиновая Зина : для чтения взрослыми детям / А.Барто. - Ростов н/Д : Детский мир, 2010. - 8 с.

14. Стихи / А. Барто; худож.: И. Якимова, И. Зуев. - М. : РОСМЭН, 2019. - 32 с.

15. Стихи для детского сада / А. Барто; худож.: И. Есаулов, Е. Здорнова. - М. : РОСМЭН, 2016. - 48 с.

16. Чудеса / А. Барто; худож. А. Котеночкин. - М. : Омега, 2012. - 45 с.

17. Я расту / А. Барто. - М. : РОСМЭН, 2013. - 64 с.

24 ақпан – неміс ертекшісі, филолог Вильгельм Карл Гриммнің туғанына 235 жыл (1786-1859)

Вильгельм Карл Гримм – ағайынды Гриммдердің бірі, 1786 жылы 24 ақпанда Ханау қаласында (Германия) заңгер отбасында дүниеге келген. Вильгельм Марбург университетін «Филология» мамандығы бойынша бітірген. 1805-1809 жылдары ағасы Якобпен бірге Гейдельберг романтиктерінің үйірмесінде болды, онда оның фольклорға деген қызығушылығы ояна түсті.

Вильгельм Гриммнің алғашқы ертегілерінің бірі болып жазылған «Приёмыш Богоматери» ертегісі болды.

1812 жылы Вильгельм мен Якоб ең танымал «Балалар мен отбасылық ертегілер» кітабының бірінші томын шығарды. Ағайынды Гримм ертегілерінің әсері үлкен болды, алғашқы басылымнан бастап бұл керемет әңгімелер балалар аудиториясының сүйіспеншілігіне айналды.

1815 жылы екінші томы жарық көрді. Жалпы алғанда, екі томдықта 200-ге жуық халық ертегілері мен 10 аңыз болды.

1819 жылы Вильгельм Марбург университетінде доктор дәрежесіне ие болды. 1819-1829 жылдары Кассель қаласында кітапханашы болып жұмыс істеді. Ал 1831-1835 жылы Геттинген университетінің профессоры болды. 1840 жылы ағасымен бірге саяси қойылымдары үшін университеттен босатылды.

1859 жылы Вильгельм Карл Гримм дүниеден өтті.

Қазақ тіліндегі шығармалары:

1. Орман құбыжығы / ағайынды Гримм ; суретші : В. Чайчук, А. Ткачук. - Кокшетау : ТОО «әлемbook.kz», 2013. - 10 б.
2. Етік киген мысық / ағайынды Гримм ; суретші : Л. Якшис. - М. : Махаон, 2011. - 15 б.

Орыс тіліндегі шығармалары:

- 1.Бременские музыканты : сказка / братья Гримм; худож. В. Родин. - М. : Махаон, 2004. - 16 с.
- 2.Бабушка вьюга: сказка / братья Гримм; пер. Б. Заходер; худож. Э. Булатов. - М. : Малыш, 1992. - 16 с.
- 3.Белоснежка / братья Гримм; худож. Л. Якшис. - М. : Махаон, 2011. - 16 с.
- 4.Белоснежка и семь гномов / братья Гримм; худож. М. А. Новиков. - М. : Лада, 2006. - 15 с.
- 5.Горшок каши : сказка / братья Гримм; пер. А. Введенский; худож. Г. Дмитриева. - М. : Дет. лит., 1989. - 32 с.
- 6.Госпожа метелица / братья Гримм; худож. В. и И. Пустоваловы. - Минск : Книжный Дом, 2010. - 16 с.
- 7.Гриф-птица: сказка / братья Гримм; худож. В. Грущяков. – Алма-Ата : Даур, 1993. - 15 с.
- 8.Железный Гейнрих : сказка / братья Гримм; худож. И. и В. Пустоваловы. - Минск : Книжный Дом, 2010. - 16 с.
- 9.Златовласка : сказка / братья Гримм; худож. В. Пустовалов. – Минск : Книжный Дом, 2010. - 10 с.
- 10.Золотой гусь: сказки / братья Гримм; худож. А. Симанчук. – М. : Эксмо, 2011. - 112 с.
- 11.Королек и медведь: сказка / братья Гримм; худож. И. и В. Пустоваловы. - Минск : Книжный Дом, 2010. - 16 с.
- 12.Король дроздобород / братья Гримм; худож. Ю. Прожога . – Курган : Курганская городская типография, 1991. - 32 с.
- 13.Красная шапочка / братья Гримм; худож. М. А. Новиков. – М. : Лада, 2006. - 16 с. : цв.ил.
- 14.Лесное чудище / братья Гримм ; худож.: В. Чайчук, А. Ткачук.- Кокшетау : ТОО «әлемbook.kz», 2013. - 10 с.

15. Принц-лягушонок, или Генрих Железное сердце : альбом для раскрашивания / братья Гримм; худож. Т. Ашимов. - Алма-Ата : Даур, 1992. - 16 с.

16 Пряничный домик и другие сказки / пересказ Л. Яхнин; худож. А. Разуваев. - М. : Эксмо, 2013. - 56 с.

17 Рапунцель / братья Гримм. - М. : Махаон, 1999. – 8 с.

18 Семеро храбрецов: сказка / братья Гримм; худож. В. Конашевич. - Л. : Дет. лит., 1966. - 16 с.

19 Семь принцев - воронов / братья Гримм; худож. Т. Ламонова. - М. : Малыш, 2005. - 10 с.

20 Сладкая каша / братья Гримм; худож. И. Бодрова. - М. : Махаон, 2011. - 16 с.

21 Соломинка, Уголек и Боб / братья Гримм; худож. В.Пустовалов, Е.Чепикова. - Минск : Книжный Дом, 2007. - 10 с.

22 Три брата : сказка / братья Гримм. - Минск : Книжный Дом, 2011. - 15 с.

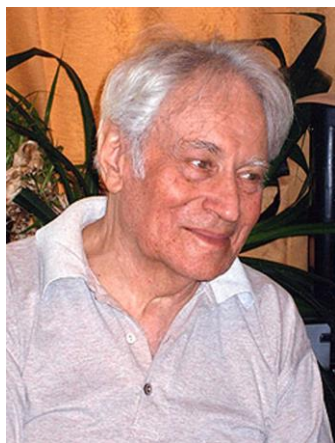
23 Три маленьких лесовика : сказка / братья Гримм; худож. И. Чернышева. - М. : ОГИЗ, 1993. - 14 с.

24 Храбрый портняжка / братья Гримм; худ. Г. Нечитайло. – Ростов н/Д : Антураж, 2009. - 14 с.

25 Хрустальное счастье : сказка / братья Гримм; худож. И. и В. Пустоваловы. - Минск : Книжный Дом, 2010. - 16 с.

26 Чудесный горшочек / братья Гримм; худож. : В.Пустовалов, А. Ткачук. - Минск : Книжный Дом, 2010. - 10 с.

12 сәуір – балалар жазушысы, ақын Виталий Коржиковтың туғанына 85 жыл (1931-2007)

Виталий Титович Коржиков - ақын, балалар жазушысы, теңізші. 1931 жылы 12 сәуірде Харьков (Украина) қаласында дүниеге келген. Әкесі 1937 жылы 26 мамырда қуғын-сүргінге ұшырап, атылды. Анасы да қуғын-сүргінге ұшырап, көптеген жылын лагерьлерде өткізді.

Виталий Коржиковты Мелитопольде анасының туыстары тәрбиелеп өсірді.

Ұлы Отан соғысы кезінде Алматыға эвакуацияланды. Соғыс аяқталғаннан соң Украинаға оралып, мектепті бітіріп, Мәскеуге оқуға түсуді армандады.

М.Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университетінің журналистика факультетіне түсуге тырысты, бірақ халық жауының ұлы болғаны үшін оқуға түсу мүмкін болмады. Бір жыл Мелитополь педагогикалық институтында оқыды, ал 1950 жылы Мәскеу мемлекеттік педагогикалық институтына ауысып кетті.

ММПИ-ді бітіргеннен кейін Виталий Коржиков Сахалинде және Владивостокта мұғалім болып жұмыс істеді, Қиыр Шығыс газеттерінің корреспонденті, Провидения шығанағы-Чукотка - Солтүстік Мұзды мұхитының жағалауы бағытында жүретін «Игарка» кемесінде екінші дәрежелі матрос болды.

1957 жылы Владивостокта В.Коржиковтың «Крылья» атты алғашқы өлеңдер жинағы жарық көрді.

Балаларға арналған әңгімелер жинағы жазушыны танымал етті: «Первое плавание» (1961), «Весёлое мореплавание Солнышкина», «Коготь динозавра» (1979), «Волны, словно кенгуру» (1976).

2007 жылдың 26 қаңтарында В.Т.Коржиков дүниеден өтті.

Шығармалары:

1. Бережок: стихи и рассказы / В. Т. Коржиков; худож. Н. Устинов. - М. : Малыш, 1989. - 80 с.
2. Вагончик: сказка-быль / В. Т. Коржиков; худож. Г. Бедарев. – М. : Малыш, 1986. - 12 с.
3. Веселое мореплавание Солнышкина / В. Т. Коржиков. - Рига : ЛТД «Ассоциация XXI», 1993. - 192 с.
4. Веселые приключения Солнышкина : приключения / В. Т. Коржиков. - Рига : Ассоциация XXI, 1993. - 192 с.
5. Веселое мореплавание Солнышкина : повесть / В. Коржиков, М. : Махаон, 2017. - 160 с. Волны словно кенгуру : повести / В. Т. Коржиков ; худож. Г. Вальк. - М. : Дет. лит., 1989. - 288 с.
6. Вот какой Пахомов : рассказы / В. Т. Коржиков; худож. Н. Устинов. - М. : Дет. лит., 1983. - 32 с.
7. Гость : рассказы / В. Т. Коржиков; худож. В. Трубкович. - М. : Дет. лит., 1977. - 16 с.
8. Добрая дорога : повесть / В. Т. Коржиков; худож. Г. Вальк. 1988. - 47 с.
9. Жил человек у океана : рассказы / В. Т. Коржиков. – М., Дет. лит., 1981. - 184 с.

10. Как я плавал : повесть / В. Т. Коржиков. - М., Дет. лит., 1964. - 63 с.
11. Коготь динозавра : повесть / В. Т. Коржиков. - М., Дет. лит., 1979. - 140 с.
12. Мореплавания Солнышкина / В. Т. Коржиков. - Челябинск : Пластик- Информ, 1993. - 512 с.
13. Морской конек : стихи / В. Т. Коржиков. - Владивосток : Приморское кн. изд-во, 1963. - 32 с.
14. Морской сундучок : стихи, рассказы, повесть / В. Т. Коржиков. - М., 1999. - 320 с.
15. Морями-океанами / В. Т. Коржиков. - М., Дет. лит., 1965. - 176 с.
16. На гулкой палубе земной : стихотворения и поэма / В. Т. Коржиков. - М. : Молодая гвардия, 1985. - 126 с.
17. Пусть посмотрит в глаза граница : повесть / В. Т. Коржиков. - М., Дет. лит., 1987. - 190 с.
18. Солнышкин плывет в Антарктиду : повесть / В. Т. Коржиков; худож. В. И. Полухин. - М. : АСТ: Астрель: Хранитель, 2007. - 254 с.
19. Сорок белых кораблей : стихи / В. Т. Коржиков. - М., Дет. лит., 1977. - 127 с.
20. Я еду к океану : рассказы / В. Т. Коржиков. - М., 1985. - 16 с.

14 маусым – балалар жазушысы, ақын, аудармашы Александр Волковтың туғанына 125 жыл (1891-1977)

Александр Мелентьевич Волков - 1891 жылы Өскемен қаласында дүниеге келген, алғашында Томск мұғалімдер институтында білім алып, кейінірек Мәскеу университетін бітірді.

Жарты ғасырға жуық уақыт бойы А. Волков педагогикалық жұмыстар атқарды, ол еңбек жолын бастауыш сынып мұғалімі ретінде бастап кейін Мәскеу университетінің математика кафедрасының доценті болып аяқтады.

Педагогикалық жұмысымен қатар Волков әдеби шығармашылықпен айналысты. 1941 жылдан бастап Кеңес жазушылар одағының мүшесі болды. Ол барлығы 19 кітап жазды, олар әлем халықтарының 30 тілінде 50 млн. данадан астам басылыммен жарық көрді. А.М. Волоков 1977 жылы 86 жасында қайтыс болды.

А.Волковтың шығармашылығы көп қырлы: ертегілер, тарихи шығармалар, әскери және ғарыштық тақырыптағы ғылыми-көркем кітаптар, ол сонымен қатар Ж.Верннің шығармаларына («Дунайский лоцман» и «Необыкновенные приключения экспедиции Барсака») аударма жасады.

Американдық жазушы Франк Баумның «Мудрец из страны Оз» ертегісінің негізінде - «Волшебник Изумрудного города» кітабын жазып шықты. «Волшебник Изумрудного города» циклі жазушының ең танымал ертегілерінің бірі.

Волковтың «Земля и небо» ғылыми-көркем кітабы көптеген тілдерге аударылған, ол Франция мен Англияда, Польшада, Чехословакия мен Болгарияда, Үндістанда жарық көрген.

Оның тарихи кітаптары әртүрлі сюжеттер мен дәуірлерге арналған. А.М.Волков XX ғасырдағы орыс балалар әдебиетінің қалыптасуы мен дамуына зор үлес қосты.

Шығармалары:

1. Волшебник Изумрудного города; Урфин Джюс и его деревянные солдаты : сказки / А. Волков. - Алма-Ата : Жазушы, 1989. - 288 с.

2. Огненный бог Марранов : повесть-сказка / А. Волков. – М. : АСТ: Астрель, 2004. - 283 с.

3. Огненный бог марранов / А. Волков : Молодая гвардия, 1992. – 171 с.

4. Урфин Джюс и его деревянные солдаты / А. Волков. - Казань : Общественное мнение, 1992. - 145 с.

6 қазан – балалар жазушысы, ақын, аудармашы Роман Сефтің (Роальд Фаермарк) туғанына 90 жыл (1931-2009)

Роальд Семенович Сеф - балалар жазушысы, ақын, прозашы, аудармашы, драматург, Ресей Жазушылар одағы Мәскеу қалалық ұйымының Басқарма мүшесі, балалар мен жасөспірімдер әдебиеті шығармашылық бірлестігі бюросының төрағасы, Горький атындағы Әдебиет институтында балалар мен жасөспірімдер әдебиеті шығармашылық семинарының жетекшісі, Мәскеу балалар

жазушылары қауымдастығының төрағасы болды.

1931 жылы 6 қазанда Мәскеуде партия қызметкерлерінің отбасында дүниеге келген. 1936 жылы Р.Сефтің ата-анасы репрессияға ұшырайды. Әкесі атылып, анасы лагерьлерге жіберілді. Роман әжесінің қамқорлығында қалды.

Р.Фаермарк әкесінің есімін (Семен Ефимович Фаермарк) жүрегінде сақтап қалу үшін Сеф - деген бүркеншек ат қолданды.

1946 жылы қамауға алынған Романды анасымен Малоярославец қаласына жіберді, онда олар үш жыл өмір сүрді. Мектепті бітіргеннен кейін Роальд көптеген мамандықтарды сынап көрді.

1951 жылы Р. Сеф қуғын-сүргінге ұшырады. Бір жыл жалғыз камерада өткізді, бес жыл Қарағандыда тұрды. Мұнда ол ағылшын тілін үйреніп, поэтикалық және прозалық аудармамен айналыса бастады. 1956 жылы ақталды.

ММУ журналистика факультетінде оқыды, бірақ университетті аяқтаған жоқ. 1962 жылы театр қайраткерлері Одағына, 1966 жылы КСРО Жазушылар одағына қабылданды.

Роман Сефтың балаларға арналған өлеңдері мен пьесалары кеңінен танылған. Жалпы саны он миллионнан асқан 30 поэтикалық кітабы жарық көрді: «Шагают великаны» (1963), «Речной трамвай» (1971), «Голубой метеорит» (1969), «Если не веришь» (1968), «Я сам» (1992), «Моя песенка» (1996), «Кто придумал алфавит» (1998) және т.б.. Пьесалары бойынша спектакльдер қойылған, олардың ішінде — «Емелино счастье», «Две бабы-Яги».

Р.С.Сеф 2009 жылы 20 ақпанда Мәскеуде қайтыс болды.

Шығармалары:

1. Голубой метеорит : стихи / Р. Сеф; худож. В. Нагаев. – М. : Дет. лит., 1991. - 350 с.

2. Если ты не веришь : стихи / Р. Сеф; худож. В. Пивоваров. - М. : Дет. лит., 1968. - 16 с.

3. Золотая шашка / Р. Сеф; худож. В. Резчиков. – Калининград : Калининградское кн. изд-во, 1966. - 107 с.

4. Карнавал / Р. Сеф; пер. П. Льюис; худож. Л. Пожидаев. - М. : Изд-во АДП, 1994. - 59 с.

5. Ключ от сказки : стихотворения / Р. Сеф; худож. Ю. Ващенко. - М. : Дет. лит., 1984. - 240 с.

6. Командую флотом! : рассказ / Р. Сеф; худож. В. Скрылев. - М. : Дет. лит., 1988. - 34 с.

7. Речной трамвай : стихи / Р. Сеф; худож. Ю. Смольников. - М. : Дет. лит., 1971. - 94 с.

8. Шоколадный поезд / Р. Сеф; худож. В. Малинковский. - М. : Малыш, 1971. - 13 с.

9. Я сам : книжка-игра / Р. Сеф; худож. И. Гравендер. - М. : Дет. лит., 1992. - 60 с.

Мазмұны:

№	Атауы	Бет
1.	Оқырманға	3
2	Қазақстан Республикасының мерекелік күндері	4
3	Қазақстан Республикасының кәсіби және өзге де мерекелері	4
4.	Қазақстан Республикасындағы Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы 2021 жыл	7
5.	Қазақстан Республикасының атаулы және айтулы күндері	7
6.	Күні және айы белгісіз атаулы күндер	14
7.	2021 жылдың атаулы күндері (жақын және шет елдер)	15
8.	2021 жылдағы қазақстандық авторлардың мерейтой кітаптары	15
9.	2021 жылдағы шетелдік авторлардың мерейтой кітаптары	16
10.	Қазақстандық балалар авторларының мерейтойларына ақпараттық анықтамалар және әдебиеттер тізімі Абай атындағы ОБК-ның қорынан алынды	20
11.	Шетелдік балалар авторларының мерейтойларына ақпараттық анықтамалар және әдебиеттер тізімі Абай атындағы ОБК-ның қорынан алынды	33

